



**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ  
ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ**



**Τμήμα Κοινωνιολογίας Πανεπιστημίου Κρήτης  
30 χρόνια Λειτουργίας  
1987/8-2017/8**

**Εργαστήριο Κοινωνικής Ανάλυσης και Εφαρμοσμένης Κοινωνικής Έρευνας**

**23ο Πανελλήνιο Μεταπτυχιακό Εντατικό Σεμινάριο-Συνέδριο για Υποψήφιους  
Διδάκτορες και Νέους Ερευνητές-Επιστήμονες  
ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ  
ΣΤΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ**

**Πανεπιστημιούπολη Γάλλου/ Πανεπιστήμιο Κρήτης, Ρέθυμνο  
20 - 22 Οκτωβρίου 2017**

Το Πανελλήνιο Μεταπτυχιακό Εντατικό Σεμινάριο-Συνέδριο για υποψήφιους διδάκτορες αποτελεί συνέχεια του κύκλου των Διεθνών Μεταπτυχιακών Θερινών Σχολείων των Ανωγείων (Anogia Summer Schools) και της ακαδημαϊκής παράδοσης που έχει εδραιωθεί ήδη από το 1994 με σκοπό την προώθηση του διεπιστημονικού διαλόγου στις κοινωνικές επιστήμες.

Το φετινό Μεταπτυχιακό Εντατικό Σεμινάριο-Συνέδριο οργανώνεται από το Εργαστήριο Κοινωνικής Ανάλυσης και Εφαρμοσμένης Κοινωνικής Έρευνας, του Τμήματος Κοινωνιολογίας και επικεντρώνεται σε μια ποικιλία ζητημάτων που απασχολούν τις κοινωνικές επιστήμες: η κλασική και σύγχρονη κοινωνικής θεωρίας και μεταθεωρία στις κοινωνικές επιστήμες· η πολυδιάστατη σχέση μεταξύ υγείας και κοινωνίας με έμφαση τις εκπαιδευτικές διαδικασίες στην ιατρική και τις κοινωνικές επιστήμες· οι πολιτικές των κοινών ως απάντηση στις συνθήκες της οικονομικής κρίσης και το εναλλακτικό παράδειγμα της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας και των χειραφετητικών κοινοτήτων· οι κοινωνικές επιπτώσεις και τα βιώματα της ανεργίας και της εργασιακής επισφάλειας σε καιρό οικονομικής κρίσης και οι θεωρητικές καταβολές, οι μέθοδοι και η κριτική αποτίμηση της εθνογραφικής παραγωγής Ελλήνων Ανθρωπολόγων σε πεδία εντός και εκτός των ορίων του ελλαδικού χώρου. Τα βασικά οργανωτικά και θεματικά χαρακτηριστικά του Συνεδρίου-Σεμιναρίου είναι τα ακόλουθα:

- Αφορά κυρίως τη μεθοδολογία της έρευνας στις κοινωνικές επιστήμες, επιχειρώντας να συμβάλει στη συγκρότηση μιας κοινότητας διαλόγου μεταξύ επιστημόνων διαφορετικών ερευνητικών παραδειγμάτων. Το Σεμινάριο-Συνέδριο δίνει βήμα σε νέους επιστήμονες, αφουγκράζεται σύγχρονες επιστημονικές τάσεις και ρεύματα και αναπτύσσει ένα γόνιμο διεπιστημονικό διάλογο.

- Ο θεσμός έχει μια δημοκρατική δομή λειτουργία που οργανώνεται γύρω από επιστημονικές κοινότητες ερευνητών, διδασκόντων και φοιτητών που διαμορφώνονται από κάτω ενισχύοντας τη συμμετοχική δράση και τον κριτικό διάλογο γύρω από κρίσιμα επιστημονικά ζητήματα και ερωτήματα που απασχολούν τις κοινωνικές επιστήμες.
- Οι δραστηριότητες του συνεδρίου λαμβάνουν χώρα στις εγκαταστάσεις του Πανεπιστημίου Κρήτης και ενισχύουν τη θεωρητική και επιστημονική ανατροφοδότηση στις ερευνητικές και εκπαιδευτικές εμπειρίες των προηγούμενων Σεμιναρίων-Συνεδρίων καθώς επίσης την καινοτομία και τον κριτικό στοχασμό στην έρευνα και τη θεωρία των κοινωνικών επιστημών.
- Επιλεγμένα κείμενα των εργασιών του σεμιναρίου-συνεδρίου εκδίδονται σε ηλεκτρονικά πρακτικά συνεδρίου ή σε επιλεγμένους συλλογικούς τόμους με την επιμέλεια των συντονιστών των ομάδων εργασίας.

**Συντονιστής** του Εντατικού Σεμιναρίου-Συνεδρίου είναι ο Καθηγητής του Πανεπιστημίου Κρήτης Γιάννης Ζαϊμάκης, Διευθυντής του Εργαστηρίου Κοινωνικής Ανάλυσης και Εφαρμοσμένης Κοινωνικής Έρευνας.

Την **Οργανωτική Επιτροπή** του Εντατικού Σεμιναρίου-Συνεδρίου αποτελούν οι εξής: Γιάννης Ζαϊμάκης, Καθηγητής Παν/μίου Κρήτης, Στεφάνια Καλογεράκη Επίκουρη Καθηγήτρια Παν/μίου Κρήτης, Χριστίνα Καρακιουλαφή, Επίκουρη Καθηγήτρια Παν/μίου Κρήτης, Νίκος Σερντεδάκης, Επίκουρος Καθηγητής Παν/μίου Κρήτης, Μανόλης Τζανάκης, Επίκουρος Καθηγητής Παν/μίου Κρήτης, Γιώργος Τσιώλης, Αναπληρωτής Καθηγητής Παν/μίου Κρήτης, Ελένη Φουρναράκη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Παν/μίου Κρήτης, Μαρίνα Παπαδάκη μέλος ΕΔΙΠ, Παν/μίου Κρήτης, Αλέξανδρος Τσιριντάνης, μέλος ΕΤΕΠ, Παν/μίου Κρήτης και ομάδα μεταπτυχιακών φοιτητών του ΜΠΣ «Κοινωνιολογία» του Πανεπιστημίου Κρήτης.

Την **Επιστημονική Επιτροπή** απαρτίζουν οι: Βασίλης Αράπογλου, Επίκουρος Καθηγητής Παν/μίου Κρήτης, Κώστας Γκούνης, Αναπληρωτής Καθηγητής Παν/μίου Κρήτης, Γιάννης Ζαϊμάκης, Καθηγητής Παν/μίου Κρήτης, Στεφάνια Καλογεράκη, Επίκουρη Καθηγήτρια, Παν/Κρήτης, Χριστίνα Καρακιουλάφη, Επίκουρη Καθηγήτρια Παν/μίου Κρήτης, Χριστίνα Κωνσταντινίδου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Παν/μίου Κρήτης, Γιάννης Κουμπουρλής, Επίκουρος Καθηγητής, Παν/μίου Κρήτης, Αλίκη Λαβράνου, Καθηγήτρια Παν/Κρήτης, Άγγελος Μουζακίτης Επίκουρος Καθηγητής, Παν/μίου Κρήτης, Γιώργος Νικολακάκης Αναπληρωτής Καθηγητής, Παν/μίου Κρήτης, Βαγγέλης Νικολαΐδης Επίκουρος Καθηγητής, Παν/μίου Κρήτης, Βάσω Πετούση, Επίκουρη Καθηγήτρια, Παν/μίου Κρήτης, Βασίλης Ρωμανός, Επίκουρος Καθηγητής, Παν/μίου Κρήτης, Νίκος Σερντεδάκης, Επίκουρος Καθηγητής Παν/μίου Κρήτης, Μάνος Σπυριδάκης, Καθηγητής Παν/μίου Πελοποννήσου, Μανόλης Τζανάκης, Επίκουρος Καθηγητής Παν/μίου Κρήτης, Άρης Τσαντηρόπουλος, Επίκουρος Καθηγητής Παν/μίου Κρήτης, Γιώργος Τσιώλης, Αναπληρωτής Καθηγητής Παν/μίου Κρήτης, Ελένη Φουρναράκη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Παν/μίου Κρήτης.

### **Θεματικές Ομάδες Εργασίας και συνεδρίες σε ολομέλειες**

Η οργάνωση του Σεμιναρίου-Συνεδρίου γίνεται με βάση **Θεματικές Ομάδες Εργασίας**, στις οποίες οι υποψήφιοι διδάκτορες, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές του Τμήματος και οι συμμετέχοντες ερευνητές παρουσιάζουν τις εργασίες τους. Κάθε ομάδα εργασίας πραγματοποιεί **σε ημερήσια βάση δύο συνεδρίες**.

Στις συνεδρίες αυτές οι συμμετέχοντες παρουσιάζουν τις εργασίες τους στην ομάδα και ακολουθεί εκτενής συζήτηση. Οι υποψήφιοι διδάκτορες και οι μεταπτυχιακοί φοιτητές, πέρα από την εργασία που θα παρουσιάσουν θα έχουν την ευκαιρία, στο περιθώριο των

εργασιών του συνεδρίου, να συζητήσουν με τους συμμετέχοντες θέματα που σχετίζονται με την ερευνητική τους δραστηριότητα.

Επίσης, πραγματοποιούνται **ειδικές συνεδρίες σε ολομέλεια**, με επιλεγμένους ομιλητές, οι οποίοι εισηγούνται θέματα σχετικά με τους παρακάτω θεματικούς άξονες.

## **Θεματικές Ομάδες Εργασίας**

### **1. Ομάδα Εργασίας: Νεώτερη και Σύγχρονη Κοινωνική Θεωρία**

Συντονισμός: Γιάννης Κουμπουρλής, Αλίκη Λαβράνου, Άγγελος Μουζακίτης και Βασίλης Ρωμανός

Η συγκεκριμένη ομάδα απευθύνεται σε όλους όσους εστιάζουν την έρευνά τους σε ζητήματα της κλασικής και σύγχρονης κοινωνικής θεωρίας και μεταθεωρίας των κοινωνικών επιστημών. Πέραν των επιστημολογικών και ιδεολογικών διενέξεων που μαζί με τις πολιτικές και ευρύτερες κοινωνικές συνθήκες της εποχής συνδιαμόρφωσαν την πορεία των κοινωνικών επιστημών κατά τον 19<sup>ο</sup> αιώνα, έμφαση θα δοθεί και σε ρεύματα της κοινωνικής σκέψης που διαμορφώθηκαν τον 20<sup>ο</sup> αιώνα, όπως ο δομισμός και ο μεταδομισμός, η φαινομενολογία, η ερμηνευτική, η γλωσσική στροφή στην αναλυτική και ηπειρωτική παράδοση, η ψυχανάλυση, η κριτική θεωρία, η συστημική θεωρία, κ.α. Ευπρόσδεκτες, τέλος, είναι εισηγήσεις που εστιάζουν στην ανάλυση των πολιτικών, ηθικών και πολιτισμικών προταγμάτων της νεωτερικότητας ή ακόμη και των ποικίλων μορφών τις οποίες έχουν προσλάβει οι νεωτερικές κοινωνίες.

Παράλληλα, βεβαίως, με τη δημιουργία ενός κατάλληλου περιβάλλοντος για την προώθηση του διεπιστημονικού διαλόγου γύρω από τις προαναφερόμενες προβληματικές, πρωταρχικό μέλημα της ομάδας εργασίας «Νεώτερη και Σύγχρονη Κοινωνική Θεωρία» παραμένει η υποστήριξη του θεωρητικού και επιστημολογικού αναστοχασμού των διδακτορικών διατριβών που βρίσκονται εν εξελίξει, δηλαδή η ενίσχυση της κριτικής συνειδητοποίησης και αποσαφήνισης των θεωρητικών, μεθοδολογικών και επιστημολογικών προϋποθέσεων και συνεπειών των ερευνητικών τους εγχειρημάτων. Η ομάδα, κατά συνέπεια, απευθύνεται και σε όλους εκείνους τους υποψήφιους διδάκτορες που επιθυμούν να παρουσιάσουν και να συζητήσουν σχετικά προβλήματα της ερευνητικής τους δουλειάς.

### **2. Ιατρική, Εκπαίδευση και Κοινωνικές Επιστήμες**

Συντονισμός: Μανόλης Τζανάκης, Αντώνης Κούτης, Βάσω Πετούση και Σοφία Τριλίβα

Στην ομάδα εργασίας θα συζητηθούν θέματα τα οποία αναδεικνύουν την πολυδιάστατη σχέση μεταξύ υγείας και κοινωνίας. Η έμφαση θα δοθεί στις εκπαιδευτικές διαδικασίες, με την ευρύτερη έννοια του όρου, δια μέσου των οποίων καθίσταται δυνατή η οικειοποίηση αντιλήψεων και η επινόηση πρακτικών για την υγεία, την ψυχο-παθολογία, την οδύνη και την ελπίδα. Δεδομένου ότι στο σώμα ενθυλακώνονται ατομικές και συλλογικές προσδοκίες, η κατάστασή του προσδιορίζει τους βιογραφικούς σχεδιασμούς, καθώς οι εκτιμήσεις μας γι' αυτήν και οι αντίστοιχες θεραπευτικές πρακτικές θέτουν ταυτόχρονα ζητήματα κοινωνικά, βιολογικά, ψυχολογικά, πολιτικά, και ενεργοποιούν τις συλλογικές παραστάσεις περί κανονικότητας, φυσιολογικότητας, δικαίου, ορθού και παράλογου.

Πώς σφυρηλατούνται αυτές οι πρακτικές και μέσα από ποιες διαδικασίες μορφοποιούνται οι σχετικές γνώσεις; Σε ποιο βαθμό οι αντιλήψεις για την υγεία τεχνικοποιούνται, σε ποια ιστορικά και κοινωνικά πλαίσια, και ποια είναι η σημασία της βιωματικής εκπαίδευσης των νέων γιατρών; Αλλά και στο πεδίο των κοινωνικών επιστημών, ποια είναι η θέση του σώματος στην εκπαίδευση των νέων κοινωνικών επιστημόνων; Μέσα από ποια σταυροδρόμια η εκπαιδευτική διαδικασία και οι θεραπευτικές πρακτικές μπολιάζονται με βιοηθικούς προβληματισμούς, ιδεολογίες καθώς και με το φιλοσοφικό στοχασμό; Πώς προσδιορίζεται η «καλή ζωή» και το «καλό τέλος»; Ποια έννοια του «κοινού» μας θα μπορούσε να μας βοηθήσει να ανακτήσουμε τον έλεγχο σε πολιτικές της ζωής; Η μελέτη των πολιτισμικών διαστάσεων των θεραπευτικών πρακτικών και οι ιδεολογικές συνδηλώσεις τους, η ανάδειξη της ιστορικότητας των ορισμών της υγείας και της ασθένειας, ο τρόπος που αυτές οι κοινωνικές κατασκευές μορφοποιούν τις εκπαιδευτικές διαδικασίες αποτελούν το πλαίσιο του διαλόγου που θα αναπτύξουμε.

Ανεξάρτητα από την οπτική που υιοθετεί ένα εξ ορισμού πολυδιάστατο εγχείρημα, αυτό της κοινωνιολογίας, της ιατρικής, της ανθρωπολογίας, της ιστορίας, της οικονομίας, της ψυχολογίας, της πολιτικής... τίθενται κρίσιμα μεθοδολογικά και εκπαιδευτικά ζητήματα, μέρος των οποίων επιθυμούμε να θίξουμε. Ευελπιστούμε η ομάδα εργασίας να αποτελέσει τόπο συνάντησης και γόνιμου διαλόγου ερευνητικών προσεγγίσεων που αναλύουν τις πρακτικές και τις παραστάσεις οι οποίες καθορίζουν τις έννοιες βάσει των οποίων σκεφτόμαστε την υγεία και την ασθένεια και τις δυνατές θεραπευτικές πρακτικές, καθορίζοντας, σε μεγάλο βαθμό, τους ορίζοντες της καθημερινής ζωής.

### **3. Σύγχρονη Εθνογραφική Έρευνα**

**Συντονιστές:** Κώστας Γκούνης και Άρης Τσαντηρόπουλος

Είναι γνωστό ότι η Ελλάδα αποτέλεσε πεδίο ερευνητικού ενδιαφέροντος πολύ νωρίς τόσο για τους Βρετανούς και Αμερικάνους Ανθρωπολόγους όσο και για τους Γάλλους Εθνολόγους και Δημογράφους. Η εθνογραφική έρευνα στη Ελλάδα γίνεται σχεδόν ταυτόχρονα με την στροφή της Ανθρωπολογίας από τις «εξωτικές» κοινωνίες σε αυτές του ευρωπαϊκού αγροτικού χώρου. Κατά τη διάρκεια του Β Παγκοσμίου Πολέμου, αλλά και μετά, οι πολιτικές επιρροές και οικονομικές παρεμβάσεις της Αγγλίας και Αμερικής, οι οποίες είχαν ως συνέπεια η Ελλάδα να είναι το μοναδικό μη κομμουνιστικό κράτος στα Βαλκάνια καθώς και οι αντιλήψεις για αυτήν ως έναν πολιτισμικό χώρο στο όριο μεταξύ Ανατολής και Δύσης, ήταν οι κύριοι παράγοντες που συνετέλεσαν στην πρόκληση αυτού του ενδιαφέροντος.

Η Κοινωνική Ανθρωπολογία στην Ελλάδα είναι πολύ πρόσφατη. Στα μέσα της δεκαετίας του 1980 ιδρύθηκε το πρώτο Τμήμα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας στη Ελλάδα., στη Μυτιλήνη, και ακολούθησε αυτό του Παντείου. Οι Καθηγητές που επάνδρωσαν αυτά τα Τμήματα είχαν σπουδές στο εξωτερικό (Ευρώπη και Αμερική) και, οι περισσότεροι, είχαν διεξάγει την επιτόπια έρευνά τους στη Ελλάδα υπό την εποπτεία καθηγητών με ερευνητικά ενδιαφέροντα στην Ελλάδα. Στη διάρκεια των 30 περίπου χρόνων που μεσολάβησαν από την Ακαδημαϊκή θεσμοθέτηση της Κοινωνικής Ανθρωπολογίας στη Ελλάδα, η εθνογραφική έρευνα σε υπήρξε ιδιαίτερα παραγωγική.

Οι στόχοι της συγκεκριμένης θεματικής ενότητας είναι δύο. Αφενός να παρουσιαστούν τα πεδία, οι θεωρητικές καταβολές και οι μέθοδοι της σύγχρονης εθνογραφικής έρευνας που έχει διεξαχθεί από Έλληνες Κοινωνικούς Ανθρωπολόγους. Αφετέρου να γίνει μια κριτική αποτίμηση της εθνογραφικής παραγωγής Ελλήνων Ανθρωπολόγων σε πεδία εντός και εκτός των ορίων του ελλαδικού χώρου.

#### **4. Πολιτικές των κοινών και κρίση: κοινωνική και αλληλέγγυα οικονομία και χειραφετητικές κοινότητες**

Συντονιστές: Γιάννης Ζαϊμάκης και Γιώργος Νικολακάκης

Στις συνθήκες της οικονομικής κρίσης στην Ελλάδα η αλματώδης αύξηση της ανεργίας, η προκαριοποίηση μεγάλου μέρους της κοινωνίας, η προλεταριοποίηση της μεσαίας τάξης και η ματαίωση των προσδοκιών τμημάτων της νεολαίας έχει ενισχύσει την εμφάνιση εναλλακτικών συλλογικοτήτων και κοινότητες που επιδιώκουν μέσα από την αυτοδιαχείριση, την κοινωνική χειραφέτηση και την αυτό-οργάνωση να απαντήσουν στην επέλαση των πολιτικών περιφράξεων των κοινών. Αυτές οι κοινότητες διεκδικούν την ελεύθερη διακίνηση κοινωνικών και πολιτισμικών αγαθών και τη συγκρότηση χειραφετητικών κοινοτήτων που συγκρούονται με το φαντασιακό της καταναλωτικής κοινωνίας και την ιδεολογία της καπιταλιστικής ανάπτυξης. Η έννοια των κοινών αποτελεί ένα πεδίο σκέψης, κοινωνικής συμπεριφοράς και τρόπου ζωής που προάγει τις σχέσεις δημιουργίας των κοινών (commoning) στο δημόσιο χώρο διεκδικώντας εναλλακτικές πολιτικές κοινωνικής παραγωγής με συμμετοχικό χαρακτήρα και συλλογικό περιεχόμενο. Στο πλαίσιο των πολιτικών των κοινών οργανώσεις της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας (ΚΑΛΟ) και χειραφετητικές κοινότητες επιχειρούν να αξιοποιήσουν κοινούς πόρους να επανιδιοποιηθούν τον κοινωνικό πλούτο και να συγκροτήσουν μια οικονομία των κοινών που λειτουργεί ως ένα εναλλακτικό παράδειγμα στην οικονομία της αγοράς ή στην κρατικά σχεδιασμένη οικονομία.

Έννοιες όπως τα «κοινά» «αλληλέγγυα και συνεργατική οικονομία», «κοινωνική οικονομία», ακόμη και «κοινωνική επιχειρηματικότητα» χαρακτηρίζονται από πολυσημία και οι σημασίες τους ποικίλουν ανάλογα με τα ιδεολογικά και πολιτικά τους πλαίσια μέσα στα οποία χρησιμοποιούνται. Στην ομάδα εργασίας θα επιχειρηθεί η θεωρητική επεξεργασία και η κριτική ανάλυση ζητημάτων που αφορούν τις θεωρίες των κοινών και των κοινωνικών διαδικασιών που συμβάλουν στην παραγωγή και την αναπαραγωγή των κοινών. Σε αυτή τη βάση θα εξεταστούν ζητήματα αυτοδιαχείρισης, αυτονομίας, αυτάρκειας, αποανάπτυξης, κοινοτικών σχέσεων και κοινών πόρων. Επιπλέον, θα παρουσιαστούν όψεις των ανθρωπολογικών, πολιτισμικών και κοινωνιολογικών διαστάσεων της ΚΑΛΟ μέσα από ιδιαίτερα παραδείγματα πρωτοβουλιών και συλλογικοτήτων σε τοπικές κοινωνίες που θα αναδείξουν τις προκλήσεις, τα όρια και τις προοπτικές τους. Σε αυτήν την κατεύθυνση η ομάδα θα καλέσει δίκτυα εναλλακτικών συλλογικοτήτων που ασχολούνται με τα κοινά με απώτερο στόχο τη σταθερή δικτύωση και την επικοινωνία του πανεπιστημίου και των ερευνητικών κοινοτήτων της με την τοπική κοινωνία και τις συλλογικότητες της.

#### **5. Ανεργία, εργασιακή επισφάλεια και μορφές κινητοποίησης**

Συντονισμός: Χριστίνα Καρακιουλάφη και Μάνος Σπυριδάκης

Η συγκεκριμένη ομάδα εργασίας απευθύνεται σε νέους κοινωνικούς επιστήμονες, διαφορετικών ειδικοτήτων, που διερευνούν τις κοινωνικές επιπτώσεις και τα βιώματα της ανεργίας και της εργασιακής επισφάλειας σε καιρό οικονομικής κρίσης, καθώς και τους τρόπους με τους οποίους τα κοινωνικά υποκείμενα αντιλαμβάνονται και διαχειρίζονται την κατάσταση τους. Από τις πρώτες κιόλας μελέτες, με σημαντικότερη ίσως αυτή που αφορούσε τους άνεργους της αυστριακής πόλης Marienthal τη δεκαετία του 1930, έχουν επισημανθεί οι δυσάρεστες ψυχοκοινωνικές επιπτώσεις της ανεργίας και οι πολλαπλές μορφές αποστέρησης που βιώνουν οι άνεργοι. Οι σχετικές μελέτες υποστήριξαν ότι η ανεργία βιώνεται ως μια διαδικασία «κοινωνικής αποειδίκευσης», «κοινωνικής

ταπείνωσης» ή ακόμα και «κοινωνικής πτώσης» του ατόμου. Πέραν τούτου θεωρήθηκε ότι συνεπάγεται μια συσσωρευτική ρήξη των κοινωνικών δεσμών. Ως προς την εργασιακή επισφάλεια, αυτή συνιστά μια έννοια-ομπρέλα που καλύπτει μια πληθώρα καταστάσεων σχετιζόμενων με την απασχόληση κάτι που συνεπάγεται ότι οι επισφαλώς εργαζόμενοι δεν μπορούν να θεωρηθούν ως μια ομοιογενής κατηγορία. Η εργασιακή επισφάλεια μπορεί να σχετίζεται με δύο συνθήκες : α) την ύπαρξη ευέλικτων και συχνά επισφαλών μορφών απασχόλησης όπου η επισφάλεια εγγράφεται (είναι εγγενής) στη σύμβαση εργασίας· β) την αποσταθεροποίηση των σχέσεων εργασίας και την υπονόμηση δικαιωμάτων κάποιων θεωρούμενων ως σταθερών ή προστατευμένων εργαζομένων. Στην πράξη έχει φανεί ότι συχνά οι δύο καταστάσεις συνυπάρχουν (ανεργία-άτυπη απασχόληση) ή/και διαδέχονται η μια την άλλη υπό την μορφή "περιστρεφόμενης πόρτας" μεταξύ ανεργίας και επισφαλούς απασχόλησης.

Η συγκεκριμένη ομάδα λοιπόν καλείται - μεταξύ άλλων - να καλύψει ζητήματα όπως τα ακόλουθα :

α) τους τρόπους με τους άνεργοι και επισφαλείς βιώνουν την εργασιακή τους κατάσταση και το πως αυτή επιδρά ευρύτερα στον τρόπο με τον οποίο βιώνουν το παρόν και το μέλλον τους.

β) τους τρόπους με τους οποίους ανταπεξέρχονται και τα "βγάζουν πέρα" σε συνθήκες αυξημένης αβεβαιότητας.

γ) την επιρροή που ασκεί η εργασιακή τους συνθήκη ως προς την στάση τους απέναντι στα "κοινά" (πολιτική και εκλογική συμπεριφορά, άποψη για τους "θεσμούς"....)

δ) την πιθανή κινητοποίηση με έναυσμα της εργασιακή τους συνθήκη είτε στο πλαίσιο ομάδων ανέργων είτε στο πλαίσιο ομάδων επισφαλών.

#### **Προθεσμία υποβολής αιτήσεων συμμετοχής και περιλήψεων ανακοινώσεων στις Θεματικές Ομάδες Εργασίας.**

Οι ενδιαφερόμενες/οι διδάσκοντες-ερευνητές που επιθυμούν να συμμετέχουν καλούνται να ενημερώσουν την Οργανωτική Επιτροπή, έως τις 15 Σεπτεμβρίου 2017, με e-mail στην ακόλουθη ηλεκτρονική διεύθυνση: [socialmethods@social.soc.uoc.gr](mailto:socialmethods@social.soc.uoc.gr), αποστέλλοντας τίτλο και σύντομη περίληψη της εισήγησής τους (έως 200 λέξεις). Έτοιμη φόρμα δήλωσης συμμετοχής είναι διαθέσιμη στην ιστοσελίδα: <http://sociology.soc.uoc.gr/ekaeke/?p=328>

Επιλεγμένα κείμενα από τις θεματικές εργασίες θα δημοσιευτούν μελλοντικά στα πρακτικά του συνεδρίου με τη φροντίδα των συντονιστών των ομάδων. Τα κείμενα δεν πρέπει να υπερβαίνουν τις 9. 000 λέξεις και οι περιλήψεις τις 200 λέξεις, οφείλουν δε να περιλαμβάνουν διεύθυνση, τηλέφωνο, e-mail και ιδιότητα του/της ενδιαφερομένου/ης. Οι καταληκτικές ημερομηνίες για την παράδοση των υπό δημοσίευση κειμένων θα ανακοινωθούν μετά την ολοκλήρωση του συνεδρίου.